Logické programování pokračování

Ovlivnění mechanismu návratu

Predikát řezu !

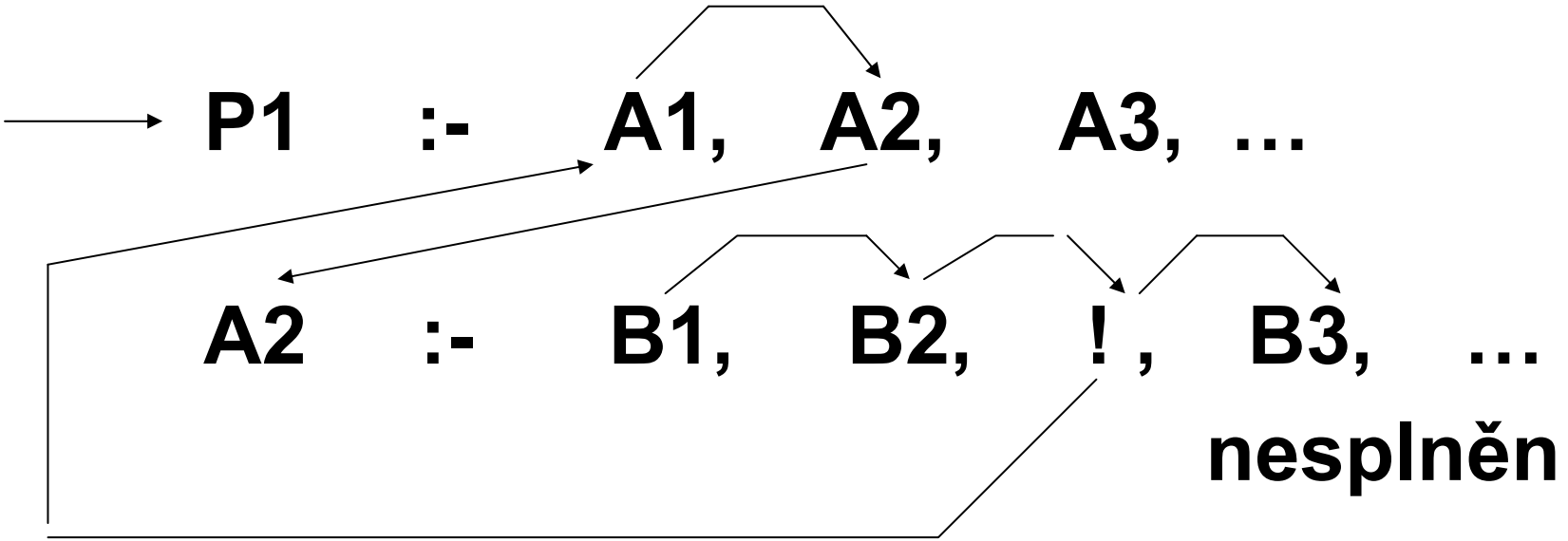

- **Zelený řez znemožní návrat, který by stejně skončil neúspěchem (nemění deklarativní smysl)**

Př.
```
f( X, Y ) :- X < 1,  ! ,  Y = 1.    %je zelený
f( X, 2 )  :- X >= 1.
```

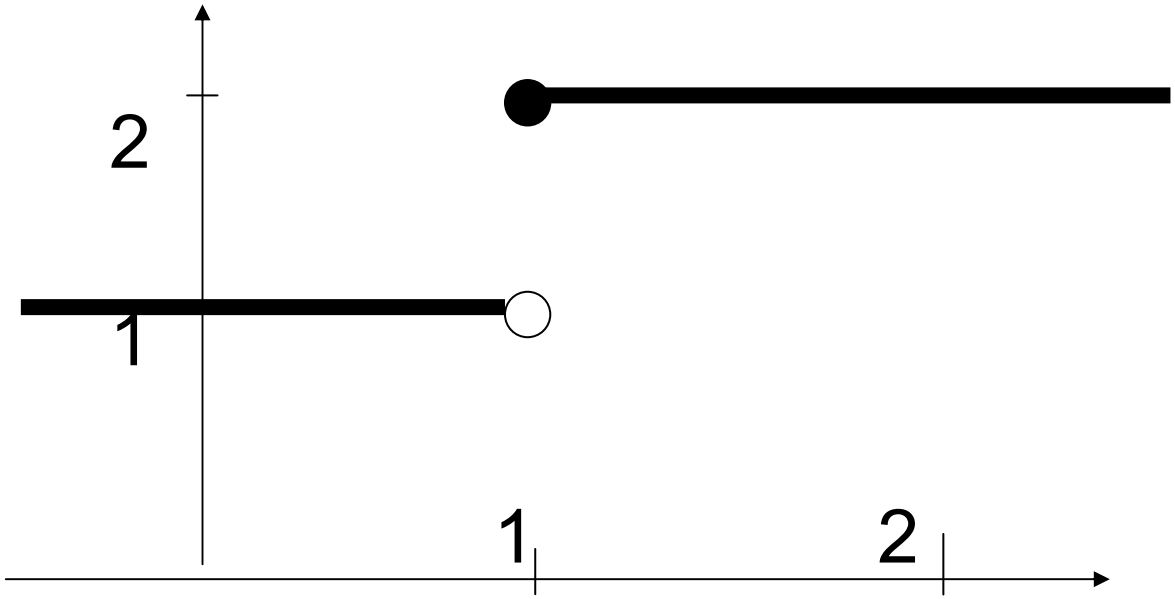

- **Červený řez znemožní návrat, který by našel jiné řešení (mění deklarativní smysl)**

```
f( X, Y ) :- X < 1,  ! ,  Y = 1.    %je červený
f( X, 2 ) .
```

protože

```
f( X, Y ) :- X < 1,  Y = 1.
f( X, 2 ) . %Produkuje alternativní nesprávné řešení
?-f(0,Y).
```

Predikát řezu

- Použijeme, když chceme zabránit hledání jiné alternativy
- Odřízne další provádění cílů z hlavy pravidla
- Je bezprostředně splnitelným cílem, který nelze opětovně při návratu splnit
- Projeví se pouze, když má přes něj dojít k návratu
- Změní mechanismus návratu tím, že znepřístupní ukazatele vlevo od něj ležících cílů (přesune je na konec Db)

Př. použití řezu

```
fakt(N,1) :-N=0,!.
fakt(N,F) :- M is N-1,
             fakt(M,G),
             F is G * N.
?-fakt(1,X).
```

Př.Hanoiské věže

Jsou dány 3 trny A, B, C.

Na A je navléknuto N kotoučů s různými průměry tak, že vytváří tvar pagody (menší je nad větším).

Přemístěte kotouče z A na C s využitím B jako pomocného trnu tak, aby stále platilo, že nikdy není položen větší kotouč na menší

Př.Hanoiské věže

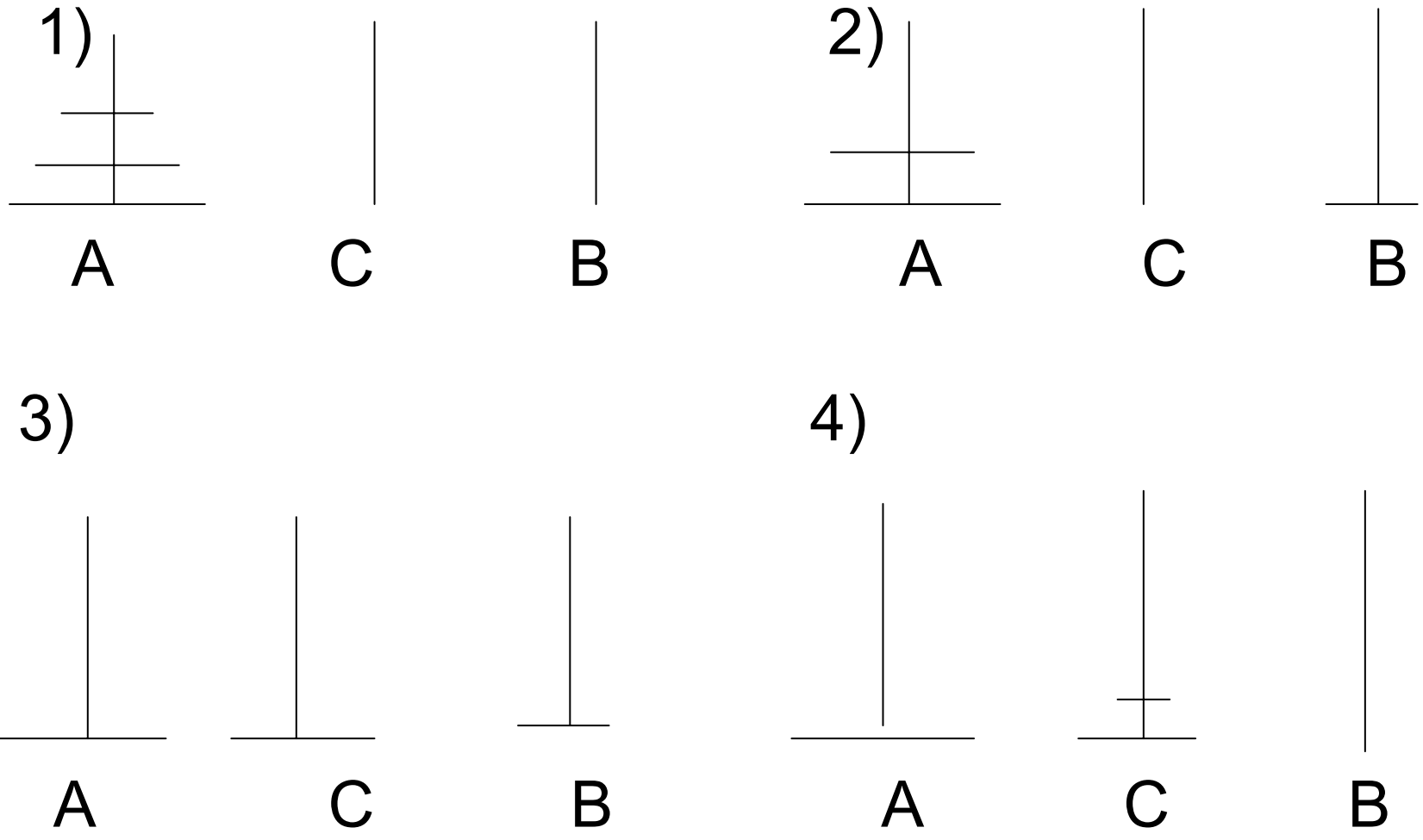

Př.Hanoiské věže (Hanoi.pro)

```
hanoi(N) :- presun(N,levy,stred,pravy), !.
presun(0,_,_,_) :- !.
presun(N,A,B,C) :-     %presun z A na B za pouziti
                M is N-1,%pomocneho C
                presun(M,A,C,B),
                inform(A,B),
                presun(M,C,B,A).
inform(A,B) :- write([presun,disk,z,A,na,B]),
                nl.
```

Standardní predikáty jazyka Prolog

- I/O operace
- Řídící predikáty a testy
- Predikáty pro práci s aritmetickými výrazy
- Predikáty pro manipulaci s databází
- Predikáty pro práci se strukturami

I/O operace

write(X) zápis termu do výstupního proudu

nl odřádkování

tab(X) výstup X mezer

display(X) výstup jako write, ale ve funkční notaci

read(X) čtení termu ze vstupního proudu

put(X) výstup znaku na jehož ASCII kod je X instalováno

get(X) vstup ASCII kódu zobrazitelného znaku (32 a výše)

get0(X) jako get, ale i pro nezobrazitelné znaky

Př.

```
?-write(a+b*c), nl, display(a+b*c).
a+b*c
+(a,*(b,c))
yes
?- consult(user). zahájí vstup z klavesnice
| write-retezec([ ]).
| write-retezec([H|T]):-put(H),
                        write-retezec(T).
| quit.  vstup z klavesnice ukončí
?- write-retezec([65,66,67]).
ABC
yes
?-
```

I/O operace

skip(X) přeskakuje vstupující znaky, dokud úspěšně neporovná znak s X

tell(X) přepnutí výstupu do souboru X

told uzavření souboru a přepnutí výstupu na user

see(X) přepnutí vstupu na soubor X

seen současný vstupní soubor je uzavřen a vstup přepnut na user

setdrive(X) nastavení driveru X

getdrive(X) zjištění jména aktuálního driveru

chdir(X) nastavení pracovního adresáře

Př. Zápis do souboru a čtení ze souboru

```
?-setdrive(d), tell(vystupni),
   write(hokuspokus), write('.'), told.
yes
?- see(vystupni), read(X), seen.
X = hokuspokus
yes
?-chdir("\\tmp04\\Kuchar",Chyba).
Chyba = 0
```

znamená bezchybné provedení

Řídící predikáty a testy

true vždy splněný cíl

fail vždy nesplněný cíl

var(X) splněno, je-li X volnou proměnnou

nonvar(X) splněno, neplatí-li var(X)

atom(X) splněno, je-li X instalováno na atom

integer(X) splněno, je-li X instalováno na integer

atomic(X) splněno, je-li X instalováno na atom nebo integer

not(X) X musí být interpretovatelné jako cíl. Uspěje, pokud X není splněn

call(X) X musí být interpretovatelné jako cíl. Uspěje, pokud X je splněn

Řídící predikáty a testy

halt ukončí výpočet

X = Y pokus o porovnání X s Y

X \= Y opak =

X == Y striktní rovnost

X \== Y úspěšně splněn, neplatí-li ==

! změna mechanismu návratu

repeat nekonečněkrát splnitelný cíl

X , Y konjunkce cílů

X ; Y disjunkce cílů

Predikáty pro práci s aritmetickými výrazy

- **X is E** E musí být aritm. výraz, který se vyhodnotí a porovná s X
- **E1 + E2** při instalovaných argumentech (pod. –, *, /, mod)
- **E1 > E2** při instalovaných argumentech (pod. >=,<,=<,\=,=)
- **E1 =:= E2** uspěje, jsou-li si hodnoty E1, E2 rovny
- **E1 =\= E2** uspěje, nejsou-li si hodnoty E1, E2 rovny

Predikáty k manipulaci s databází a klauzulemi

listing(X) výpis všech klauzulí na jejichž jméno je X instalováno

listing výpis celého programu

clause(X, Y) porovnání X a Y s hlavou a s tělem klauzule

asserta(X) přidání klauzule instalované na X na začátek databáze

assertz(X) totéž, ale přidává se na konec databáze

retract(X) odstranění prvého výskytu klauzule X z databáze

findall(X,Y.Z) všechny výskyty termu X v databázi, které splňují cíl Y jsou vloženy do seznamu Z

Predikáty pro práci se strukturami

functor(T, F, A) -vytvoří strukturu T s funktorem F a aritou A, nebo rozdělí strukturu T na její funktor a aritu

arg(N, T, A) porovná A s N-tým argumentem struktury T

name(A, L) je-li A instalováno, převede jméno atomu A na seznam znaků a ten porovná s L. Není-li A instalováno, instaluje je znaky podle seznamu L

lenght(L, A) zjistí délku seznamu a porovná ji s A

X =.. L tzv."univ". Provádí porovnání termu X se seznamem L, který je složen z funktoru termu X, následovaném argumenty X

op(Prec, Asociat{xfx,xfy,yfx,yfy,fx,fy,xf,yf}, Op)

definuje operator Op s precedencí Prec a asociativitou A. Op může být
seznam operatorů stejné precedence a asociativity

y agrument může obsahovat operátor stejné nebo nižší priority

x " musí " " nižší priority

f určuje pozici operátoru

op(1200, xfx, [:-, -->])
op(1200, fx, [?-, :-])
op(1100, xfy, ';') **pravoasociativní**
op(1000, xfy, ', ')
op(900, fy, not)
op(700, xfx, [=, \=, is, =.., ==, \==, =:=, =\=, <, >, =<, >=]) **neasociativn**
op(500, yfx, [+, -]) **levoasociativní**
op(500, fx, [+, -])
op(400, yfx, [/, *])
op(300, xfx, mod)
op(200, xfy, ^)

Paralelismus ve výpočtu logického programu

- AND paralelismus

  cíl1, cíl2, …, cíln v deklarativní sémantice
- OR paralelismus

  cíl1, cíl2, …, cílm „ „
- Unifikační paralelismus

  souběžné porovnání odpovídajících si komponent složených termů

Př. Quicksort.pro

```
qsort([],[]).
qsort([A],[A]).
qsort([A|X],Y):-pod(A,X,POD),
        qsort(POD,S1),
        nad(A,X,NAD),
        qsort(NAD,S2),
        append(S1,[A|S2],Y).
```

Př. hledání cesty grafem – Path.pro

```
vertex(1, 4).
vertex(1, 5).
vertex(2, 1).
vertex(2, 4).
vertex(3, 1).
vertex(3, 2).
vertex(3, 4).
vertex(4, 5).
```

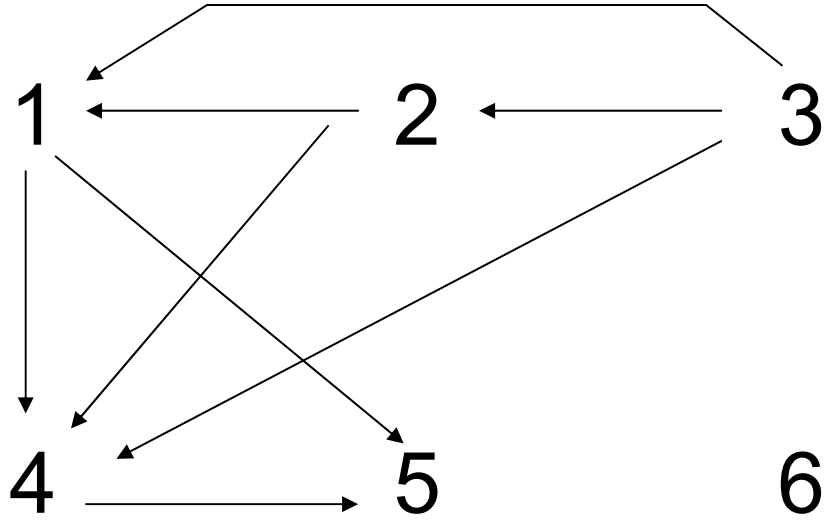

Př. hledání cesty grafem – Path.pro

```
path:-read(X),read(Y),
        go(X,Y,[X]).

go(X,X,T):-write(T).
go(X,Y,T):-vertex(X,Z),
        go(Z,Y,[Z|T]).

?- path.
```

Př. hledání cesty grafem – Path.pro

```
lookforall(X,Y):-go(X,Y,[X]),
        fail.
lookforall(_,_).

?-lookforall(3,1).
```

Př. hledání cesty grafem – Path.pro

Při vyhodnocení najdivšechny způsobí cyklus v grafu nekonečný výpočet.. Jak napravit?

```
go(X,X,T):-write(T).
go(X,Y,T):-vertex(X,Z),
                not(member(Z,T),
                go(Z,Y,[Z|T]).
```

Závody gymnastek –závod.pro

Urcete jmena vitezek disciplin z techto informaci:

1) Dvorakova ani Sobotkova nevyhraly preskok ani bradla.
2) V preskoku nezvitezila Vera ani Ludmila.
3) Sobotkova se nejmenuje ani Vera ani Jirina a kamaradi
4) s Beckovou
5) Junkova neni ani Monika ani Jirina
6) Vera nevyhrala na bradlech, Monika nevyhrala v prostnych.
7) Jednou z disciplin byla kladina.
8)V kazde ze ctyr disciplin zvitezila jina zavodnice.

Závody gymnastek –závod.pro

```
vitpres(X,Y):-pojmen(X,Y),          %pozitivní cíl = důležité
    not((Y=sobotkova; Y=dvorakova)),                %1
    not((X=vera; X=ludmila)).                       %2
vitbrad(X,Y):-pojmen(X,Y),
    not((Y=sobotkova; Y=dvorakova)),                %1
    not(X=vera).                                    %6
vitpros(X,Y):-pojmen(X,Y),
     not(X=monika).                                 %6
vitklad(X,Y):-pojmen(X,Y).                          %7
```

Závody gymnastek –závod.pro

```
pojmen(X,junkova):-jmeno(X),
        X\=monika, X\=jirina.                    %5
pojmen(X,sobotkova):-jmeno(X),
        X\==vera, X\==jirina.                    %3
pojmen(X,beckova):- jmeno(X).                    %4
pojmen(X,dvorakova):- jmeno(X).
jmeno(monika).
jmeno(jirina).
jmeno(vera).
jmeno(ludmila).
ruzne(A1,A2,A3,A4):-
   A1\=A2,A1\=A3,A1\=A4,A2\=A3,A2\=A4,A3\=A4.     %8
```

jsou taková jména

Závody gymnastek –závod.pro

```
vitez(X1,Y1,X2,Y2,X3,Y3,X4,Y4):-
                vitpres(X1,Y1), vitbrad(X2,Y2),
                vitpros(X3,Y3), vitklad(X4,Y4),
                ruzne(X1,X2,X3,X4), ruzne(Y1,Y2,Y3,Y4). %8

go:-    vitez(JPR,PPR,JBR,PBR,JPROS,
        PPROS,JKLAD,PKLAD),
        write(JPR),write(PPR),write(JBR),write(PBR),nl,
        write(JPROS),write(PPROS),
        write(JKLAD),write(PKLAD).
```

Závody gymnastek (permutacemi) –závod1.pro

vypiseme seznam jmen a seznam prijmeni vitezu soutezi v poradi: vitezka Bradel, vitezka Kladiny, vitezka Preskoku, vitezka Prostnych

```
perm([],[]).
perm(L,[X|P]) :- del(X,L,L1), perm(L1,P).
del(X,[X|T],T).
del(X,[Y|T],[Y|T1]) :- del(X,T,T1).

%hleda poradove cislo N, prvku E, v zadanem seznamu
poradi(E,[E|T],1) :-!.
poradi(E,[X|T],N) :- poradi(E,T,M), N is M+1.
```

Závody gymnastek (permutacemi) –závod1.pro

```
%permutuj Jmena a Prijmeni
vitez :- perm([j,l,m,v],J), perm([b,d,j,s],P),
    J=[J1,J2,J3,J4], P=[P1,P2,P3,P4],
% sob se nejmenuje ver    sob se nejmenuje jir
    poradi(s,P,N1),poradi(v,J,N2), N1\=N2, poradi(j,J,N3),
    N1\=N3,
%jun neni mon    jun neni jir
    poradi(j,P,N4),poradi(m,J,N5), N4\=N5, N4\=N3,
%bradla nevyhrala vera ani dvorak. ani sobotk
    J1\=v, P1\=d, P1\=s,
%preskok nevyhrala vera ani lud. ani dvorak, ani sobotk
    J3\=v, J3\=l, P3\=d, P3\=s,
%prostna nevyhrala monika
    J4\=m,
    write(J),write(P).
```

Nedeterministický automat

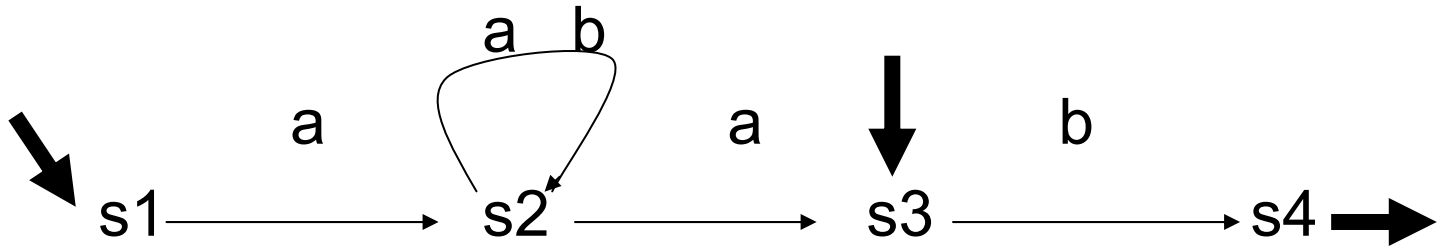

koncovy(s4).

prechod(s1, a, s2).

prechod(s2, a, s2).

prechod(s2, b, s2).

prechod(s2, a, s3).

prechod(s3, b, s4).

Nedeterministický automat

```
akceptuje(S, [ ]) :- koncovy(S).
akceptuje(S, [H|Z] :- prechod(S, H, S1),
                      akceptuje(S1, Z).
go(PocStavy, Vstup) :- member(S, PocStavy),
                       akceptuje(S, V).
```

Akceptuje slovo abab ?

Akceptuje z s1 třípísmenové slovo ?

Z jakého stavu lze akceptovat slovo ab ?

Skákání koně

Heuristika – jdi nejdříve do špatně přístupných míst

1. Zjisti místa, kam lze táhnout
2. Bylo-li provedeno 63 tahů, vypiš cestu a skonči
3. Nelze-li nikam táhnout vrať se a zkus další alternativu
4. Zjisti, kolik alternativ tahů je z každého z těchto míst
5. Jdi do místa s nejmenším počtem dalších alternativ
6. Opakuj od 1. bodu

Cestou bude seznam tahů tvaru:

[x1/y1, x2/y2, ... , x63/y63]

Skákání koně - – skokkone.pro

```
go(X,Y)              :-skoky([X/Y],63).

skoky([_/_|Z],0)   :-write(Z).
skoky([X/Y|Z],J)   :-
                findall(X1/Y1,gen(X1,Y1,X,Y,Z),L),
                min(L,XM,YM,Z),
                [X/Y|Z]=Z1,
                I is J-1,
                skoky([XM/YM|Z1],I).
```

Skákání koně - – skokkone.pro

```
gen(X1,Y1,X,Y,Z) :-
        ((X1 is X+2,Y1 is Y+1,X1=<8,Y1=<8);
        (X1 is X+2,Y1 is Y-1,X1=<8,Y1>0);
        (X1 is X-2,Y1 is Y+1,X1>0,Y1=<8);
        (X1 is X-2,Y1 is Y-1,X1>0,Y1>0);
        (X1 is X+1,Y1 is Y+2,X1=<8,Y1=<8);
        (X1 is X-1,Y1 is Y+2,X1>0,Y1=<8);
        (X1 is X+1,Y1 is Y-2,X1=<8,Y1>0);
        (X1 is X-1,Y1 is Y-2,X1>0,Y1>0)),
       not(member(X1/Y1,Z)).
```

Skákání koně - – skokkone.pro

```
min(L,XM,YM,Z)      :- member(X/Y,L),
        findall(X1/Y1,gen(X1,Y1,X,Y,Z),L1),
        length(L1,N),
        asserta(uloz(X/Y/N)),
        fail.
min(L,XM,YM,Z)  :- sdruz([],M),!,
        qsort(M,M1),
        member(XM/YM/_,M1).

sdruz(U,V)    :- dalsi(X),!,sdruz([X|U],V).
sdruz(U,U).

dalsi(X/Y/N)  :- retract(uloz(X/Y/N)),!.
```

Skákání koně - – Qsortspe.pro

```
qsort([],[]).
qsort([A],[A]).
qsort([A|X],Y):-pod(A,X,POD),qsort(POD,S1),
        nad(A,X,NAD),qsort(NAD,S2),
        append(S1,[A|S2],Y).

pod(A,[],[]).
pod(A,[B|X],[B|Y]):- B=_/_/B1, A=_/_/A1,B1=<A1, pod(A,X,Y).
pod(A,[B|X],Y):- B=_/_/B1, A=_/_/A1, B1>A1, pod(A,X,Y).

nad(A,[],[]).
nad(A,[B|X],[B|Y]):- B=_/_/B1, A=_/_/A1, A1<B1, nad(A,X,Y).
nad(A,[B|X],Y):- B=_/_/B1, A=_/_/A1, A1>=B1, nad(A,X,Y).

append([],X,X).
append([A|B],X,[A|C]):-append(B,X,C).
```

Symbolické derivování – deriv.pro

Derivace x podle x je 1

```
d(X,X,1).

d(T,X,0) :- atom(T) ; number(T).

d(U+V,X,DU+DV) :- d(U,X,DU), d(V,X,DV).

d(U-V,X,DU+ (-DV)) :- d(U,X,DU), d(V,X,DV).

d(-T,X,-R) :- d(T,X,R).

d(K*U,X,K*W) :- number(K), d(U,X,W).
```

Symbolické derivování – deriv.pro

```
d(U*V,X,B*U+A*V) :- d(U,X,A), d(V,X,B).

d(U/V,X,W) :- d(U*V^ (-1),X,W).

d(U^V,X,V*W*U^ (V+ (-1))) :- number(V), d(U,X,W).

d(U^V,X,Z*log(U)*U^V+V*W*U^ (V+ (-1))) :- d(U,X,W),
   d(V,X,Z).

d(log(T),X,R*T^ (-1)) :- d(T,X,R).
```

```
d(exp(T),X,R*exp(T)) :- d(T,X,R).

d(sin(T),X,R*cos(T)) :- d(T,X,R).

d(cos(T),X,-R*sin(T)) :- d(T,X,R).

d(tan(T),X,W) :- d(sin(T)/cos(T),X,W).
```